

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Recreatiepark Euverem B.V.
J. Hendriks
Wielseweg 3
3896 LA ZEEWOLDE

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@minlnv.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2012/0083.afw.jdj

Bijlagen

0

Datum 1 november 2012
Betreft Beslissing op uw aanvraag
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Hendriks,

Naar aanleiding van uw verzoek van 22 maart 2012 en de aanvullingen hierop van 19 april 2012, 12 juli 2012, 24 augustus 2012, 27 augustus 2012 en 10 september 2012, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2012/0083 om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee. Ik kan u de gevraagde ontheffing niet verlenen, omdat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat het toegestaan is de voorgenomen werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in deze brief genoemde maatregelen worden uitgevoerd. Verder in deze brief staat vermeld wat daarvoor de redenen zijn.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Bungalowpark Euverem' gelegen aan de Euverem 52 in de gemeente Gulpen-Wittem, één en ander zoals is weergegeven op figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet Bungalowpark Euverem" van 15 februari 2012. Het project betreft de vervanging van alle 94 bungalowhuisjes. Daarnaast wordt het bestaande bungalowpark uitgebreid in zuidwestelijke richting. In de nieuwe situatie zal de bebouwing bestaan uit 10 hoeves en 102 vakantiewoningen. Hiervoor worden sloop-, bouw-, kap- en plantwerkzaamheden uitgevoerd. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), voor de periode van 1 januari 2013 tot en met 31 december 2017.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Datum

1 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0083

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld nesten, hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis

De verbodsbepalingen worden enkel overtreden als de door dit artikel beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen gaat dan door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen kunnen hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde diersoorten bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Het plangebied heeft de functie van kraamverblijf, paarverblijf, winterverblijf en foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Het betreft een kolonie van circa 50 exemplaren. Foerageergebieden zijn enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Zonder het nemen van mitigerende maatregelen worden door de sloop- en kapwerkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen en foerageergebied van de gewone dwergvleermuis beschadigd, vernield en verstoord. U stelt echter de volgende maatregelen voor om de functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis te waarborgen:

- In het nieuw te realiseren gedeelte van het bungalowpark Euverem wordt gebruik gemaakt van lantaarnpalen met amberkleurige LED-verlichting.
- Bestaande lantaarnpalen in bungalowpark Euverem worden voorzien van amberkleurige LED-verlichting.

- De sloop en bouw van bungalows zal fasegewijs plaatsvinden, te beginnen met de bouw van bungalows in het uitbreidingsgedeelte en de inrichting van de buitenruimte van dit gedeelte. In de fasen daarna vindt per deelgebied steeds sloop en nieuwbouw plaats. Pas daarna wordt overgegaan op een nieuwe fase.
- Tijdens de werkzaamheden vindt monitoring plaats van de aanwezige populatie gewone dwergvleermuis. Deze monitoring vindt plaats door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Indien uit de monitoring blijkt dat bijsturing van de te realiseren verblijfplaatsen nodig wordt geacht dan zullen hierin correcties worden aangebracht om de populatie van de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied te behouden.
- Indien uit de toe te passen monitoring blijkt dat een te slopen bungalow één of enkele functie(s) heeft voor de gewone dwergvleermuis, dan wordt deze bungalow buiten de betreffende gevoelige periode(n) ongeschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis.
- Indien uit de toe te passen monitoring blijkt dat een te slopen bungalow jaarrond functie heeft voor de gewone dwergvleermuis, dan wordt deze bungalow tijdens de minst gevoelige periode ongeschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis, te weten de paarperiode.
- Bij de planning van de werkzaamheden worden de volgende kwetsbare perioden voor gewone dwergvleermuis in acht genomen:
 - o winterrust: 1 november tot 1 april;
 - o kraamperiode: 15 mei tot en met 15 juli;
 - o paartijd: 15 augustus tot en met 15 oktober.

Afhankelijk van het seizoen en de weeromstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
- Pas nadat door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis is vastgesteld dat een verblijfplaats verlaten is, kunnen sloopwerkzaamheden aanvangen.

Dienst Regelingen

Datum

1 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0083

¹ Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.

- Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden worden alle te slopen bungalows ongeschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis. Dit gebeurt door, minimaal 5 dagen van tevoren met een luchttemperatuur van meer dan 10 graden Celsius, voorafgaand aan de sloop van de verblijfplaats het microklimaat van de verblijfplaats te verstoren.
- Een andere vorm van ongeschikt maken van verblijfplaatsen is het toepassen van overdadige verlichting op de invliegopeningen. Dit kan worden gerealiseerd door bouwlampen te plaatsen nadat de dieren zijn uitgevlogen.
- Indien tijdens de werkzaamheden onverhoopt een gewone dwergvleermuis wordt aangetroffen, dan worden de werkzaamheden direct stil gelegd en wordt in overleg met een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis besloten welke oplossing hiervoor gevonden kan worden.
- Aan de nieuwbouw wordt geen buitenverlichting toegepast.
- De invliegopeningen van alle alternatieve verblijfplaatsen, dus zowel die van de hoeves als de woningen, dienen zich op minimaal drie meter hoogte te bevinden. De invliegopeningen van alle nieuwe verblijfplaatsen, zowel van die in de woningen als de hoeves, dienen een vrije aanvliegroute te hebben.
- Alle verblijfplaatsen, zowel die in de woningen als de hoeves, dienen verschillende microklimaten aan te bieden. Deze dienen daarvoor te worden gerealiseerd op verschillende oriëntaties.
- Tijdens de actieve periode van gewone dwergvleermuis mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de daglichtperiode en mag geen gebruik worden gemaakt van bouwverlichting.
- In de tien te realiseren hoeves worden per hoeve twee kraam-/winterverblijven voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd.
- In elke nieuw te bouwen vakantiewoning zal ten minste één paar-/zomerverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd worden. Deze constructies worden gerealiseerd conform de tekening (inclusief de hierop aangegeven plaatsing) die is bijgevoegd bij brief van 11 juli "Detaillering t.p.v. inmetselekasten t.b.v. vleermuizen. Detail 18 a+b". De locaties staan indicatief weergegeven op kaart van Schlingmann Architecten b.v. met werknummer 0866/5 van 4 juli 2012.
- Verspreid over het park worden daarnaast nog 20 kraam-/winterverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd in vakantiewoningen.
- Totaal worden in de nieuwbouw ten minste 82 paar-/zomerverblijfplaatsen en ten minste 40 kraam-/winterverblijfplaatsen gerealiseerd.
- De constructie van alle kraam-/winterverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis wordt gerealiseerd conform de aangepaste tekening van 24 augustus 2012 "Detaillering t.p.v. inmetselekasten t.b.v. vleermuizen. Detail 18 a+b".
- De minimale afmetingen van de kraam-/winterverblijfplaatsen die gerealiseerd worden, bedragen 8x70x70cm, 8x70x90cm, 8x80x80cm, 8x90x90 en 8x100x100cm.

Dienst Regelingen

Datum

1 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0083

- De mitigerende maatregelen worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient op de werklocatie aanwezig te zijn en onder de betrokken werknemers bekend te zijn.
- De maatregelen worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Om de functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis te waarborgen dient u ook onderstaande maatregelen uit te voeren:

- De door u voorgestelde maatregel, met betrekking tot toepassen van overdadige verlichting op invliegopeningen van verblijfplaatsen van vleermuizen, is gewijzigd. U dient het volgende in acht te nemen: Het toepassen van het richten van overdadige verlichting op invliegopeningen van verblijfplaatsen van vleermuizen mag niet worden toegepast. Omdat het plangebied door de gewone dwergvleermuis gebruikt wordt als foerageergebied en het aanbrengen van overdadige verlichting mogelijk verstorend is, mag deze methode geheel niet worden toegepast. In overleg met een deskundige op het gebied van vleermuizen kan eventueel (naast het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen) wel gebruik worden gemaakt van exclusion flaps.
- U dient een min of meer gesloten bomenrij langs de Oude Luikerweg, langs de noordwest zijde van het park tot aan de bebouwde kom van Euverem te handhaven.
- De kraam-/winterverblijfplaatsen dienen, in pandig, verschillende microklimaten aan te bieden. De constructies hiertoe dienen daarom op een hoek van de hoeves en woningen gepositioneerd te worden, zodat de gewone dwergvleermuis zich binnendoor van de ene naar de andere kant kan verplaatsen, afhankelijk van de klimaatomstandigheden.

Na afronding van de werkzaamheden zullen er in het vakantiepark ten minste 82 paar-/zomerverblijfplaatsen aanwezig zijn en ten minste 40 kraam-/winterverblijfplaatsen. Hiermee worden kwantitatief ruim voldoende alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd. Door de gekozen planning zorgt u ervoor dat de aanwezige exemplaren van de gewone dwergvleermuis voldoende tijd hebben om de nieuwe verblijfplaatsen te ontdekken, terwijl de bestaande verblijfplaatsen nog aanwezig zijn. De nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd binnen het bestaande leefgebied van de aanwezige kolonie van de gewone dwergvleermuis.

Vooraf zorgt u voldoende alternatieve verblijfplaatsen die in kwantiteit en kwaliteit overeenkomen met de huidige functionaliteit van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis. Het is zeer aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis de aangeboden alternatieve verblijfplaatsen direct in gebruik zal nemen. Het overgrote deel van de bestaande bomen blijft gehandhaafd. Hiermee blijft tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden voldoende foerageergebied binnen het plangebied beschikbaar voor de gewone dwergvleermuis. Lichtverstoring tijdens de werkzaamheden wordt voorkomen door buiten de daglichturen geen werkzaamheden te verrichten en geen bouwverlichting toe te passen. In het uitbreidingsgedeelte van het park wordt ook groen aangeplant. Hiermee wordt de oppervlakte aan foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis vergroot.

Dienst Regelingen

Datum

1 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0083

Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Dienst Regelingen

Datum

1 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0083

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Gesignaleerde soorten

Ik wil u erop wijzen dat in het bij de aanvraag gevoegde natuurwaardenonderzoek melding wordt gemaakt van de (mogelijke) aanwezigheid van de das, grote bosmuis, eekhoorn en de huismus in of in de nabije omgeving van het plangebied. U heeft er echter voor gekozen om voor deze soorten geen ontheffing aan te vragen. Ik wil u er, wellicht ten overvloede, op wijzen dat wanneer u bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten dreigt te overtreden, u de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze soorten dient aan te vragen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Besluit

Gelet op het voorgaande wijs ik uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet af.

Conclusie

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in dit besluit genoemde maatregelen worden uitgevoerd.

Dit besluit geldt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.

U dient direct contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als beoordeeld bij dit besluit noodzakelijk zijn. Als u de maatregelen zoals genoemd in dit besluit niet uitvoert, heeft u (mogelijk) toch ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Dienst Regelingen

Datum

1 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0083

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een soort die genoemd is op bijlage IV van de Habitatrichtlijn dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Habitatrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Habitatrichtlijn zijn:

- Bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarnaast wijs ik u erop dat als u afwijkt van de maatregelen zoals genoemd in dit besluit, zonder ontheffing of goedkeuring aan te vragen, u zeer waarschijnlijk in overtreding bent van de Flora- en faunawet. Ik kan dan door bestuursrechtelijke dwang toe te passen de strijdige situatie alsnog beëindigen. Dat kan betekenen dat een last onder dwangsom wordt opgelegd, of dat bestuursdwang wordt toegepast. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Flora- en faunawet bepaalde.

U dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2012/0083 en de datum van de beslissing.

Op de internetsite www.drloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op de website: www.drloket.nl. Of bel met het DR-Loket: 0800 - 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,²
namens deze:

Bea Deetman
Teammanager Vergunningen Dienst Regelingen

Dienst Regelingen

Datum

1 november 2012

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2012/0083

² Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevreiding tussen de Minister van EL&I en de Staatssecretaris van EL&I is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.